

פרשת עקב

"ולמדתם אתם את בניכם" (דברים י"א, י"ט).

חובה זו ללמד את הילד מצוות ה' הטילה התורה במישרין על האב – 'את בניכם'.
בזה נמסר חינוך הדור לידי היחיד שגרם לתקלות מרובות. רק במשך הזמן הוצא מידי הפרט והועמס על שכם הכלל.

את המהפכה הזאת שהעבירה את החינוך מרשות היחיד לרשות הרבים, חולל ר' יהושע בן גמלא, סמוך לחורבן הבית. ומספרת עליו האגדה: "שאלמלא הוא נשתכחה תורה מישראל. שבתחילה מי שיש לו אב מלמדו תורה ומי שאין לו אב לא היה למד תורה. מה דרשו?
"ולמדתם אתם (חסר ו') את בניכם" – "ולמדתם אתם", התקינו שיהיו מושיבים מלמדי תינוקות בירושלים.

(מתוך: "ממעין האגדה" א. ארזי)

מברכים ר"ח אלול שיהיה ביום שבת קודש וביום ראשון. אין אומרים אב הרחמים.

המולד: יום ש"ק לפנות בוקר שעה 4.00 עם 23 דקות, 81 חלקים.

(לוח ארץ ישראל הרב טוקצינסקי)

שיעור פרשת השבוע: שקמה כספי-יניב שיעור אה"צ - שעה 18.00

שבת עקב		ימי החול	
הדלקת נרות	19:13	זמן תפילין /טלית	05:07-05:12
מנחה	14:00	שחרית	06:00
		שחרית ב' (בצריף)	08:00
שחרית א'	06:45		
שחרית ב'	08:30	סוף זמן ק"ש	09:24-09:25
מנחה	13:30	מנחה א' (בחז"א)	13:15
מנחה (בני-עקיבא)	14:00	מנחה וערבית	19:15
לימוד "דור לדור"	17:10	שקיעה	19:26-19:32
צאת השבת	20:08	ערבית	20:10

אחות תורנית - הילרי יום טוב

שבת
שלום

"ולמדתם אתם את בניכם" - החינוך כחובת הציבור

עוד מקדמת דנא הכירה המסורת היהודית בחינוך כיסוד חשוב ומהותי שמטרתו הנחלת המורשת, השרשת יסודות האמונה והוראת הדינים, כפי שכתוב בפרשתנו:

ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם, וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם. **ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם**, בשבתך בביתך ובכלתך בדרך ובשכבך ובקומך. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך (דברים יא, יח-כ).

פסוקי התורה העוסקים בחובת האב ללמד את בנו תורה מרובים הם: **"והודעתם לבניך ולבני בניך"** (דברים ד, ט); **"ואת בניהם ילמדו"** (שם שם, י); **"ושננתם לבניך ולבני בניך"** (שם ו, ז); **"ולמדתם אתם את בניכם"** (שם יא, יט); **"אשר תצו את בניכם לשמר לעשות את כל דברי התורה הזאת"** (שם לב, מו).

הרחבה ראשונה של חובת האב ללמד את בנו תורה באה כבר במדרש התנאים לספר דברים. וזה לשונו:

"ושננתם לבניך" - אלו תלמידיך. וכן את מוצא בכל מקום שהתלמידים קרואים בנים, שנאמר: "ויצאו בני הנביאים" (מל"ב ב, ג) (מדרש תנאים ו, ז).

כלומר, החובה כאן אינה מוגדרת כחובת האב ללמד את בנו, אלא כחובת כל אדם מישראל ללמד תורה אף למי שאינם בניו, אם הוא מוכשר לכך. וכן פסק הרמב"ם:

כשם שחייב אדם ללמד את בנו, כך הוא חייב ללמד את בן בנו, שנאמר: "והודעתם לבניך ולבני בניך". ולא בנו ובן בנו בלבד, אלא מצוה על כל חכם וחכם מישראל ללמד את כל התלמידים, אע"פ שאינן בניו, שנאמר: "ושננתם לבניך". מפי השמועה למדו: "בניך" - אלו תלמידיך. שהתלמידים קרויין בנים (הלכות תלמוד תורה, פרק א, הלכה ב).

אמנם עדיין החובה מוגדרת כאישית, לא רק של האב, אלא אף של כל חכם, ללמד תורה לדור הבא, ואין אנו מוצאים שום חיוב או המלצה לקיים ולהעמיד מוסדות חינוך ציבוריים שיסייעו להגשמתה וליישומה של מצווה זו, שמחויב בה כל אב וכל חכם מישראל אף אם אין לו בנים.

בתקופת בית שני תיקנו חכמים תקנות המרחיבות את החובות החינוכיות. התקנה הקדומה ביותר באה בתלמוד הירושלמי, והיא מיוחסת לשמעון בן שטח (המאה הא' לפנה"ס):

והוא [שמעון בן שטח] התקין שלושה דברים... **ושיהו תינוקות הולכין לבית הספר** (ירושלמי, כתובות, פרק ח, הלכה יא (לב ע"ג)).

מלשון התקנה ומהקשרה לא ניתן ללמוד מה הניע את שמעון בן שטח לתקן תקנה זו, ומה היו תוצאותיה, ואם יצרה מציאות שבה "כל התינוקות הולכים לבית הספר". בתלמוד ובראשונים לא מצאנו דיון בתקנה זו, ויש המבקשים להבינה על רקע אישיותו של מתקנה והתקופה שחי בה. שמעון בן שטח היה ממנהיגי הפרושים, שנאלצו להיאבק בשתי חזיתות, נגד הצדוקים ונגד המתיוונים. עיקר המאבק בצדוקים היה בשאלת דרכי לימוד התורה:

ובתקופה נוראה כזאת ראה שמעון בן שטח כי אין רפואה לשבר בת עמו אלא בחינוך של אמונה ותורה לתינוקות של בית רבן... בכדי שלא ישטפו גם הם... בזרם הצדוקי (הרב יששכר תמר, "עלי תמר", עמ' קנט).

גם בחזית השנייה, המאבק נגד ההתייוונות, היה צורך לפעול. בתקופת שמעון בן שטח, כבר החלה התרבות ההלניסטית לתת את אותותיה בחברה הישראלית, והיה צורך לפעול נגד ההתבוללות, בין השאר על ידי הקמת מסגרות חינוכיות.

התלמוד הבבלי מעיד על תקנה הבאה אף היא לדאוג ללימודם של כל ילדי ישראל, הלוא היא תקנת יהושע בן גמלא, וניתן ללמוד ממנה על התפתחות מערכת החינוך והרקע לה, כעולה מדברי רב יהודה בשם רב:

דאמר רב יהודה אמר רב: ברם, זכור אותו האיש לטוב, ויהושע בן גמלא שמו, שאלמלא הוא נשתכחה תורה מישראל. שבתחלה, מי שיש לו אב, מלמדו תורה. מי שאין לו אב, לא היה למד תורה. מאי דרוש? "ולמדתם אתם" - ולמדתם אתם (דברים יא, יט).

התקינו שיהו מושיבין מלמדי תינוקות בירושלים. מאי דרוש? "כי מציון תצא תורה" (ישעיהו ב, ג). ועדיין מי שיש לו אב, היה מעלו ומלמדו. מי שאין לו אב, לא היה עולה ולמד. התקינו שיהו מושיבין בכל פלך ופלך, ומכניסין אותן כבן ט"ז כבן י"ז, ומי שהיה רבו כועס עליו, מבעיט בו ויצא.

עד שבא יהושע בן גמלא ותיקן שיהו מושיבין מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר, ומכניסין אותן כבן שש כבן שבע (בבא בתרא כא, ע"א).

מדברי רב יהודה ניתן ללמוד על שלוש תקנות, שאלמלא הן "נשתכחה תורה מישראל". שתיים מהן אנונימיות: הראשונה, **"שיהיו מושיבין מלמדי תינוקות בירושלים"**, כלומר שיוקם מוסד חינוך ציבורי במקום אחד בלבד, בירושלים; והשנייה, **"שיהיו מושיבין בכל פלך ופלך ומכניסין אותן כבן ט"ז י"ז"**, מגדילה את מספר היישובים שיש להקים בהם מוסדות חינוך ציבוריים ומגדירה את גיל החינוך; והשלישית, תקנת יהושע בן גמלא, **"שיהיו מושיבין מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה בכל עיר ועיר, ומכניסין אותן כבן שש כבן שבע"**. תקנה זו משנה הן את מספר בתי הספר הן את גיל החינוך.

הצורך להתקין תקנות חדשות נוצר בגלל שני חסרונות בולטים שבתקנה הראשונה: מיעוט מוסדות חינוך והתעלמות משאלת גיל החינוך. הדברים באים על תיקונם בתקנה השנייה שקבעה שיש להרחיב את מספר בתי הספר ולהושיב מלמדי תינוקות בכל פלך ופלך, וכן קבעה את גיל הנערות (בני ט"ו ט"ז) כגיל החינוך. נראה שגיל זה היה פועל יוצא של מספר בתי הספר, שהיו רק בערים הגדולות, ולפיכך לא ניתן היה לשלוח ילדים צעירים שיסתכנו בדרכים.

אולם נראה שתיקון זה לא פתר את הבעיה, משום שלא היה במסגרות הזמן והמקום שנקבעו בה כדי לענות על צרכי הציבור. על כן נדרש יהושע בן גמלא לתקן תקנה חדשה לפיה הורחבה חובת הקמת בית ספר לכל עיר ועיר והורד גיל החינוך לגיל הילדות ("כבן שש כבן שבע"), על תקנה זו זכור הוא לטוב.

כאמור, תקנת יהושע בן גמלא תוקנה אחר תקנת שמעון בן שטח, ומאליה עולה שאלת היחס בין שתי התקנות, שמטרת שתיהן לייסד מערכת חינוך ציבורית. גישות שונות בדבר, אך מעניינת במיוחד היא גישתו של הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל (ארץ ישראל, המאה הכ"י) ("שמעון בן שטח ותורתו", סיני לב (תשי"ג)). לדעתו, לא באה תקנת יהושע בן גמלא לתת מענה 'טכני' לבעיות שלא באו על פתרונן בתקנת שמעון בן שטח, אלא יש הבדל מהותי בין שתי התקנות. תקנת שמעון בן שטח הותירה את חובת החינוך כחובה אישית של האב: **האב** חייב לשלוח את בנו לבית הספר; ואילו תקנת יהושע בן גמלא שינתה מהותית את הגדרת החיוב, ומכאן ואילך **"הממשלה"** עצמה מושיבה מורים ומכניסה תלמידים לבתי הספר". לפי שתי ההצעות הראשונות, ניתן להבין הן את תקנת שמעון בן שטח הן את תקנת יהושע בן גמלא הן כתקנה אישית הן כתקנה ציבורית; ואילו לדעת הרב עוזיאל, החידוש בתקנת יהושע בן גמלא הוא המעבר מחובה פרטית של האב ללמד את בנו תורה לחובה ציבורית להקים בתי ספר ללמד בהם את הבנים תורה.

חשיבות החינוך והנחלת המסורת היו היסוד להרחבת החובה שהוטלה בתחילה רק על האב, ללמד את בנו תורה, והוטלה על כל חכם מישראל, עד להתקנת תקנות המרחיבות חובה זו מן הפרט אל הציבור. דברי הרב עוזיאל בדבר חובת חינוך ממשלתית, שנכתבו לאחר קום המדינה וחקיקת חוק לימוד חובה, מקשרים בין התקנות שתוקנו במהלך המסורת היהודית לבין חובותיה של מדינת ישראל כלפי אזרחיה.

הפואמה -

ביום חמישי שעבר - מוצאי ט"ו באב, ארגנה לנו וועדת תרבות ערב מהנה לרגל 'חג האהבה' העברי המבסס את מעמדו בקרב הציבור הישראלי, שלא וויתר חלילה על "וולנטיין דיי" של גלויות... התקבצנו בדשא הסמוך למועדון ל'בית קפה מוסיקאלי שאירח את ההרכב "תשע ורבע" לערב שכולו שירים יפים. בית הקפה כלל עמדת קפה משובחת ומקצועית שפעלה ללא הפוגה ולצידה שולחן עמוס במגוון מאפים מעשה ידיהם של החברים. תחת ירח מלא שמענו את חברי ההרכב המוכשרים, רובם יוצאי 'הקיבוץ הדתי', שרים שירים ישראלים ומוכרים, שירים מתורגמים ושירים מהמקורות שעובדו והותאמו להרכב וכאילו נוצרו מחדש. לקראת סיום המופע ביצעה החבורה כמה משיריה המקוריים וגם קיבלנו הסבר משכנע מפיו של ארנון איתיאל - בן משק בוגר סעד, לפשר השם המוזר "תשע ורבע". נודה למעבד והפסנתרן המוכשר: יוסי סידי. לחברי ההרכב: מאיר ברמן, שחר פולובין, סמדר שלו, גליה קרן-ברטוב ולתפוח שנשאר קרוב מאד לעץ - ארנון איתיאל. לצוות ההגברה, הסאונד והתאורה שהאירו לנו כל רגע בערב, באור חדש. לאלי קראוס שהחזיק את המיקרופון ואת הערב. לאופי העוגות ולמפעילי הקפה, לאנשים הרבים מאחורי הקלעים, ובעיקר לחמי רכזת התרבות שפיתחה טביעת עין מקצוענית בצאתה לצוד לנו אירועי תרבות מתאימים.

ביום ששי - ערב שבת "נחמו" נערכה 'קבלת שבת נשית' בראש הגבעה אל מול השמש השוקעת, מתוך כוונה "לעורר את האהבה עד שתחפץ...". קבלת השבת שסחפה אליה מגוון נרחב של נשים מבית ומחוץ, ציינה סיום שנת לימודים והישגים וביניהם: חוג טעמי המקרא לנשים שתופס תאוצה בהדרכתה המעולה של שקמה יניב-כספי וסיום שנת הלימודים בחוג "מסע אל ספר הזהר" בניצוחה של שפרה אסולין. הלימוד על קבלת השבת אצל האר"י ותלמידיו אל מול השקיעה בחיק הטבע, שימש כהשראה למארגנות וקריאת "שיר השירים" שימשה אותן בקריאה ליושבות בגנים להשמיע את קולן בפני חברותיהן.

בשבת - הזמינו נעמה ואשר רוטנברג וחני ונתן לזכר את הציבור לקידוש משותף במועדון לרגל הולדת בנותיהם. לאחר שהסב המאושר קידש על היין וכיבד את הנוכחים במגוון משקאות תוצרת חוץ מהשורה הראשונה, השמיע אביו של נתן דברי תורה וברכה לרגל השמחה ובהשפעת פסוק מפרשת ואתחנן: "ואהבת את ה' אלוקיך...", שעיקרן: "במקום בו יש אהבת ה' קיימת תמיד שמחה!".

בשיעור אחה"צ עסקנו בעניינם של יהודי אתיופיה שאינו פשוט כלל ועיקר.. מדובר בספק כפול: בנושא היהדות ובנושא הממזרות. אם הבעיה היא ביהדות, התיקון הוא פשוט - גיור! אולם דווקא במקרה בו ברור שמדובר ביהודים, המצב קשה יותר אם מעשה הגירושין לא נעשה על פי ההלכה אז קיימת בעיית הממזרות-ולה אין תקנה. בשיעור הבא נעסוק בדיעותיו של הרב עובדיה יוסף ז"ל פורץ הדרך, שהכשיר את עלייתם ארצה וקבע על סמך ראיות וכתבים, כי מדובר בצאצאי בני ישראל משבט דן שהדרימו עד לכוש.

ביום רביעי - בערב, שבו קייטני החטיבה והתיכון, מארבעה ימים בצפון. איתרע מזלנו וימי הקייטנה היו גם הימים החמים ביותר בקיץ זה. למרות זאת לא רצינו לותר על החוויה והתאמנו את אופי הפעילות למזג האוויר. קייטני החטיבה טיילו באזורים הצפוניים של מדינתנו והתארחו וישנו בקיבוצים אלו ווארטל. בקיבוץ אלו אף קיימו פעילות משותפת עם נערי החטיבה המקומיים. קייטני התיכון נהנו מרוב מעיינות הצפון ושלא אטרקציות בכנרת. התיכונים התיכונים התארחו בקבוצת כנרת ובכך סיכמנו שיתוף פעולה פורה עם הקיבוצים בצפון. חוץ מאצבעו של אבישי מעודה שנשברה, כל הקייטנים שבו ב"ה בשלום... תודה לאור זיון, לגיל פיש, לנועם אש, ליעל בוכניק לרז שוהם ולמדריכי החטיבה והתיכון על הפקת הקייטנה ותפעולה המסור. מדווח: גדי סמואל.

יורט קימלמן

מתוך קבלת השבת הנשית-ערב שבת "נחמו"

דברים שנאמרו על ידי גילי זיוון על הדשא, ערב שבת פר' ואתחנן, רגע לפני כניסת השבת, לפני קריאת שיר השירים וקבלת שבת:

היום, ט"ו באב, יום שהשווה במשנה במסכת תענית ליום הכיפורים. "אמר רבן שמעון בן גמליאל: לא היו ימים טובים לישראל כחמשה-עשר באב וכיום הכיפורים, שבהן בנות ישראל יוצאות בכלי לבן שאולים, שלא לבייש את מי שאין לו".

יום זה מתואר בתלמוד כיום של התקרבות, התפייסות ומחילה. יום בו לובשות הנשים בגדי לבן שאולים כדי שלא לבייש מי שאין לה. איזו רגישות חברתית... זהו יום של שמחה ואהבה.

גם לפי המסורת שחטיפת הנערות המחוללות בשילה, הייתה תיקון למעשה הנורא של פילגש בגבעה ולמלחמת השבטים בבנימין, הרי שאנחנו בתחילתו של תיקון.

הוסיפו לזה גם את העובדה שאנו ניצבות בפתחה של שבת "ואתחנן" שהיא גם שבת "נחמו" (לפי ההפטרה שנקרא מחר). שבת שצריכה להיות שבת של נחמה ותקווה אחרי הימים הקשים של האבל לקראת תשעה באב ויום האבל עצמו.

אבל אנחנו יושבות כאן בצל האירועים הקשים ואיך נוכל למצוא נחמה?

איך נוכל למצוא נחמה בשבוע בו ח"כ קרא להריסת בית המשפט העליון?

איך נוכל למצוא נחמה בשבוע בו יהודי שמגדיר עצמו חרד לדבר ה' דוקר 6 אנשים במצעד הגאווה?

איך נמצא נחמה בסוף שבוע בו בריונים שורפים משפחה שלמה ורוצחים תינוק בשם "המלך המשיח"?

רציתי לדבר על שיר השירים.

הבטחתי לחגית איזו התפייסות יפה לשעת בין ערביים זו ... אבל אחרי שבוע כזה קשה להתפייס על אהבה.

לפיכך, אני מציעה שקריאת שיר השירים שלנו תהיה כקריאת תיגר כנגד כל הרשעות והקנאות הנוראה!

שבתפילתנו נקדיש את מחשבותינו להחלמתם של בני המשפחה הכואבים את שרפתם ונלחמים על חייהם, ולהחלמתה של הנערה הנדקרת ושאר הנדקרים באירוע המצעד.

שבשירת קבלת שבת שלנו נתכוון לקבלת כל אחד ואחת, כל מי שנברא/ה בצלם אלוקים!

מי שמאמין בבורא עולם לא יכול שלא לראות את צלם אלוהים שבכל ברואיו!

הבה נקשיב לשיר השירים ממקום של ערגה אל הנשגב "מְשַׁכְּנֵי, אַחֲרֵיךְ נְרוּצָה ...", ממקום של ידיעה כי לעולם לא נצליח לתפוס את מהות האל, החומק מכל תפיסה כמו הדוד החומק שוב ושוב מן הרעיה. **הקדושה חמקמקה היא אך בדבר אחד אין בלבי ספק: אהבת הדוד הבלתי מושג מתממשת באהבת הזולת, בהכרה בזכותו, בזכותה, בזכות כל מי שנבראו בצלמו.**

שתהיה לנו שבת שלום!

בין הדיבור השלישי לדיבור השישי – מצל אירוצי השבוע

שני אירועים קשים חוונו במהלך סוף השבוע האחרון. הראשון – הרצח של שירה בנקי ז"ל במצעד הגאווה ברחובות ירושלים. השני – הירצחו של התינוק עלי דוואבשה בשריפת ביתו שבכפר דומא. רבות דיברו על האלימות והטרור הגואים בקרב הציבור היהודי, דבר שלא הכרנו וב"ה מקפיץ אותנו ולא נותן לנו מנוח. אלו אירועים חריגים שאיננו רוצים להתרגל לקיומם.

מלבד האלימות והרצח קיים מכנה משותף רחב בין שני המקרים למרות שיש להניח שאין קשר בין הרוצח מירושלים לאלו שבכפר דומא. בשבת האחרונה קראנו את הציווי המוחלט של הקב"ה בעשרת הדברות 'לא תרצח!' זו לא הפעם הראשונה בה מדגיש הקב"ה את האיסור ליטול נפש. כבר בפרשת נח, טרם לידתו של עם ישראל, נצטווה העולם כולו באיסור שפיכות דמים (בראשית ט, ו): 'שֶׁפַךְ דַּם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפַךְ כִּי בְצַלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם'. הנימוק לאיסור ברור כשמש 'כִּי בְצַלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם'. כבר לימדנו רבי עקיבא כי 'חביב אדם שנברא בצלם, חבה תירה נודעת לו שנברא בצלם, שנאמר: בְּצַלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם' (מסכת אבות פרק ג משנה יד).

אלא שעד שלא שמענו השבת את הציווי השישי, 'לא תרצח', שמענו את הציווי השלישי, 'לא תשא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹן כִּי לֹא יִנְקָה ה' אֶת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לְשׁוֹן' (דברים ה, יא). פשט הכתובים אוסר עלינו להישבע בשם ה' לשוא/לשקר (ראו את תרגומו של אונקלוס לפסוק זה), אך נדמה שביסוד האיסור עומדת הדרישה שלא לזלזל בשם ה' אלא להעניק לו את הכבוד הראוי לו (ראו את פרושו של ר' אברהם אבן עזרא על פסוק זה בפרשת יתרו). מלבד איסור הרצח החמור יש בשני מקרי הרצח אלמנט מובהק של נשיאת שם ה' לשוא. המניע של ישי שליסל היה דתי. להבנתו הוא קיים במעשהו את רצון ה'! איננו יודעים (לעת עתה) מי ביצע את ההבערה והרצח בכפר דומא (תמיד כדאי להיות זהירים), אבל סביר להניח שגם שם הרצח לקיים את דבר ה' היה חומר הבעירה המשמעותי יותר בשריפת הבית ובמות התינוק. יש בכך פגיעה עצומה בראש ובראשונה בהקב"ה. לייחס לא-להי ישראל דברים שלא לו – זהו איסור חמור שמופיע כדיבר השלישי בעשרת הדברות, מייד לאחר מצוות האמונה ואיסור עבודה זרה. חז"ל מאריכים לדרוש ולבאר את חומרת האיסור (תלמוד בבלי מסכת שבועות דף לט ע"א): 'כל העולם כולו נודעזע בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא בסיני לא תשא את שם ה' א-להיך לשוא'.

אכן, מלחמת מצווה היא מונח שאנחנו מכירים בעולם המושגים הדתי שלנו. למשל, 'מלחמת עזרת ישראל מייד צרי' – שחוונו לפני כשנה במבצע 'צוק איתן', ועוד שדומות לה, אבל חובה עלינו להיות זהירים ולא להזייל את המושג, שהרי בזילות המושג 'מלחמת מצווה' לא זו בלבד שהמעטנו בערכה, אלא זלזלנו גם במצוונה.

בזמן האחרון פושה הנגע. רבים הנושאים שמו לשוא. כל קביעה של בגי"ץ סותרת (בעיניהם) דין תורה. חוקים רבים במדינת ישראל מכוונים (להבנתם) כנגד פגיעה בקודשי ישראל. האם כך הם פני הדברים? אולי רק יותר נוח לנו להגדיר כך את המציאות? שהרי ברור שעמדה הסותרת את דין התורה ורצון הא-ל מגונה היא! הזהירות חייבת להתחיל משם. לא כל החלטת בית משפט או חוק שלא מוצא חן בעינינו (אכן יכול להיות שהוא נובע מטיפשות או אפילו מרשעות) הוא מרד כלפי שמיא. עלינו להתמודד עם טענות, פסקים והחלטות שסותרים את השקפת עולמנו בצורה עניינית.

כבר לימדנו חז"ל שיעבירה גוררת עבירה' (אבות פרק ד משנה ב). הדרך לאיסור 'לא תרצח' עוברת דרך איסור 'לא תישא'. מעטים הם הרוצחים, ואף קל ונוח להאשים אותם בשיגעון או בטמטום וא-נורמטיביות, אבל מעגל הנושאים שם ה' תדיר על שפתם לשוא גדול ורחב יותר.

פֶּרֶךְ לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פְּדִיתָ ה' וְאֵל תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְנִפְפֹּר לָהֶם הַדָּם. וְאַתָּה תִּבְעַר הַדָּם הַנָּקִי מִקֶּרְבְּךָ כִּי תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ ה' (דברים פרק כא, ח-ט).

צ' פרויקט האידאן באזאט צנה

בסוף השבוע שעבר פורסמה כתבה בעיתון "ידיעות אחרונות" תחת הכותרת: "הושלם מיגון גן סביון בו למד הילד דניאל טרגרמן ז"ל שנהרג במבצע "צוק איתן", בעזרת משרד הביטחון". שמחתי להיענות לפנייתם של מנהלי קיבוץ נחל עוז, ביניהם מרכז הבניין ומרכזת הגיל הרך בבקשה שאייעץ להם מבחינה טכנית וארגונית. לכל אורך התקופה היה שיתוף הפעולה איתם מוצלח גם בשעות לא שגרתיות. צוות הנגרייה ואני זכינו לפרגון והערכה מצידם הן על הצד המעשי שגלש לשעות הלילה והן על הייעוץ על פני כל שעות היממה. תודה למפרגנים, יש לנו ממי ללמוד...

אויס'ה

מה הצמחיה הזאת?...

לכל חברי הקהילה. ודאי יש השואלים מה הן העבודות בגינת בית הכנסת? ובכן, כידוע בימים הנוראים חסרים לנו מקומות לנשים בבית הכנסת. צוות ובו נציגי ועדת דת וועדת תכנון שקד על פתרון ראוי וטוב יותר מהאזהל שהוקם לפני שנתיים ולא היה פתרון מספק. מכיוון שלא ברור מתי נקדם הרחבה כוללת של בית הכנסת סוכם לתת פתרון במבנה קל שיוקם סמוך לראש השנה ויפורק לאחר יום כיפור. בשטח יוותרו רק בסיסי בטון נמוכים שיוסרתו על ידי הצמחייה החדשה שתישתל במקום לאחר השמיטה. המבנה יפורק לשלושה חלקים ויאוחסן לשנה הבאה.

אשרינו שקהילתנו צומחת ומתפתחת וצר המקום מהכיל את יושביו. בשורות טובות.

בני א'נלברא, אפיס' ונחאס

יומן פרויקט - באזא תשיצ'י

חנייה בשבת ובחג - אנו שבים ומזכירים לציבור, כי הסטטוס קוו בנושא חניה בקבוץ סעד לא השתנה, להיפך, הוא קיבל אישור באסיפת חברים שעסקה באישור תוכנית הפרויקט, ואשר בהחלטתה נאמר בפירוש, כי חנייה בשבת ובחג תתאפשר רק בכביש העוקף ובמגרשי החניה הנושקים לכביש העוקף. אין להשאיר רכבים בחניון גן כחול ובשאר הכבישים הפנימיים בשבתות וחגים. אנא שימו לב, והפנו תשומת לב האורחים שמגיעים לשבת ולחג.

השבוע שהיה - נמשכו עבודות ריצוף המדרכות, בניית חניות ומדרכה בכביש מעל בית הכנסת, יציקת בסיסים לעמודי חשמל, בניית מסתורי אשפה, ועבודה על קו הביוב הנמצא באזור החממות.

בשבוע הבא - אנו מתכוונים לעבוד במתחם הקייטרינג ולהמשיך את מסתורי האשפה, עבודה בחניית גן כחול, סיום עבודות בכביש מעל בית הכנסת, והכל כהכנה לסלילת האספלט שאמורה להתקיים במהלך חודש זה.

אפיס' ואתי

מהנצעה מוועדת דת (חלק א')

מזה זמן רב לא דיווחנו בעלון על הנעשה בוועדת דת, ומן הראוי לשתף את הציבור על הנעשה, מעבר לפעילות השוטפת.

ט' באב

כפי שהציבור נוכח, ביצענו שתי פעולות חשובות כדי לתת לתשעה באב את אופיו המיוחד:

א) קריאת המגילה והקינות בעזרת מערכת הגברה, אשר מאפשרת שמיעה יותר טובה ושיתוף הציבור בנעשה.

ב) שדרגנו את נוסח הקינות הישן לקבצים לפי נוסח רינת ישראל, כך שהקריאה תהיה יותר ברורה ומובנת, הן בליל ט' באב והן באמירת הקינות בבוקר. הקינות שנבחרו כבר בעבר, מראות על רצף היסטורי של הצרות שעברו על עם ישראל, ועוזרות לקורא להיות שותף. בנוסף, לאחר תפילת שחרית, קיימנו דיון חברתי שמטרתו להוביל את הציבור לאהבת חיים שתוציא אותנו מהמיצר.

חילופי גברי באחזקת בית כנסת

כפי שפורסם השבוע סיימה משפ' גולדברג את עבודתה באחזקת בית כנסת. היה נעים לבוא לבית כנסת מסודר בכל יום שישי, וביום א' בבוקר להיכנס לבית כנסת - לאחר שבמוצש"ק אליאב סידר את כל הבלגן שנשאר משבת, כולל זריקת כל הניירת לפח מחזור, וטיפול בכל מה שצריך. אנחנו מודים למשפחה על העבודה המסורה, ומאחלים לה הצלחה בשליחותה. בימים אלו נכנסה מנקה חיצונית לניקוי ביהכ"נ ועושה את עבודתה בנאמנות וברצינות. הוגדרו בצורה מרוכזת כל המשימות, ועושה רושם שהניקוי ישודרג. מספר מגבלות בעקבות השינוי: א- גמר הניקוי והסידור משבת ידחה ליום ראשון בבוקר. ב- עוד אין לנו פיתרון משביע הרצון לימי החגים שבהם היה מתבצע גם ניקוי במהלך החג. אם ישנם מתנדבים לעזור במלאכה - מוזמנים לפנות לאריאלה כהן. נציין שאריאלה מלווה את המנקה וכן את כל אחזקת בית הכנסת, וגם לה מגיע יישר כוח.

אשר יחדו נמתיק סוד בבית אלקים נהלך ברגש

ו' דת נדרשה לדון בנושא חלוקת הממתקים בבית כנסת, שהפכה באחרונה לטיילת מלאת 'אקשן' של התרוצצות ילדים והגברת דיבורים. הדבר נעשה הן במהלך תפילת קבלת שבת, והן בתפילת שחרית של שבת. אין לנו טענות נגד מחלקי הממתקים ביד נדיבה, אך האווירה הפכה להיות של 'שוק'. בדיון שערכנו, חשבנו שראוי שהילדים יקבלו ממתק, רק אחרי שהיו שותפים במשהו בתפילה כאשר ישבו ליד הוריהם ישתתפו בשירת 'לכה דודי' ולאחר סיום שהכניסו את השבת 'בבואי כלה בואי כלה' ילכו לקבל ממתק. דיברנו עם מחלקי הממתקים והם נכונים לשינוי, אך ביקשו שהאחריות לבוא לקבל ממתק תהייה על ההורים.

לכן אנחנו מציעים לרכז את זמן חלוקת הממתקים ע"י המעוניינים בכך: בליל שבת - בין סיום 'לכה דודי' ועד 'ברכו', ובשבת בבוקר - בין החזרת ספר התורה להיכל, ועד תחילת תפילת מוסף. לדעתנו, אם נזכה לשיתוף פעולה של ההורים, המחלקים והציבור, גם לילדים תהייה חוויה חיובית מהתפילה, וגם בית הכנסת יחזור להיות קצת יותר רגוע ושקט, כראוי למקום זה.

השבת יזרקו סוכריות

אכן כן. אי"ה, השבת פרי' יעקב', יהיו שמחות ובוודאי גם בשבתות נוספות. כאן אין פיתרון קסם. אך, יש לנו בקשה מההורים: שילחו את ילדיכם לבמה, רק לאחר שחנתי השמחה עלו לתורה, ולא כפי שמצוי היום - שהילדים נמצאים על הבמה מתחילת קריאת התורה ומפריעים לקורא ולציבור כולו. השבת קורא בתורה ילד בר מצווה, ואם לא יהיה שקט – קשה יהיה לשמוע אותו, לכן בבקשה להתחשב.

עם סגירת הגיליון: במהלך עבודות השיפוץ בחצר סעד שרותי בית הכנסת נסגרים בשעה 15:07 ונפתחים סמוך לתפילת מנחה וערבית, אנחנו מבקשים להתחשב במהלך ולא לנקוט פעולות אלימות.

פשט ווצדת דת - בני אינלברט

צדכונים מצוות שמיטה קהילתית

בשבת הבאה, פרשת "וירא", נארח בקהילתנו את הרב אליעזר קשתיאל ומשפחתו.

הרב אליעזר הינו ראש הישיבה לבוגרי צבא בישוב עלי, מלמד תנ"ך במסגרות רבות ומגוונות (ימי העיון בתנ"ך של מכללת הרצוג, ישיבת אלון מורה, ערוץ מאיר ועוד). הוא חבר במועצה הציבורית של אתר התנ"ך (<http://www.hakhel-929.herzog.ac.il>), אשר מטרתו היא "לקחת ארבעים שנה של מחקר, ניסיון ויצירה, ולהנגיש אותם לקהל בעל ידע מגוון בתנך, תוך חידוש ויצירה מתמשכים, ובתוך כך להפוך את המורכב לפשוט".

אנחנו שמחים לפתוח את מבצע "אהבתי!" במספר שיעורים של הרב קשתיאל ונשמח להשתתפות הציבור במהלך השבת.

נותרו עוד מספר קטעי לימוד שלא נבחרו במסגרת הקהילתית, וביניהם קטעים מספר ישעיהו, יחזקאל, ירמיהו ותהילים. כולם מוזמנות/ים להירשם, להשתתף וללמוד.

אלא ואלאברהט ימיני מלך טוב להוצאת הנ"ך
נכד אלמית ואלאבי מצו, בן איסכה ואלמשה מצו

ל"יין וליהודה סימון, לרחל סימון ולכל המשפחה

מלך טוב להוצאת הנכד-נין
בן אלמית ואלאבי סימון

לשולמית וצדיאל אלמנח (סודאניטי)

מלך טוב להוצאת הבת
קהילת סעד

לאלאיה ואלאבי אהרני ולכל המשפחה

מלך טוב לנישואי הנכד תומר - בנט של מיכל ויאאל אהרני ע"ל נחמה

שתלכו להרהר שמחה ונחת!

ברוכה הבאה למשפחת שילה וצילה הימן!

השבוע הצטרפה אלינו משפחת שילה וצילה הימן, אשר הגיעה לסעד מכרמי צור.

שילה (בנם של מיכל ואיתן הימן) למד הוראת מתמטיקה במכללת הרצוג בגוש, עשה סטאז' בביה"ס לאומנויות בירושלים ועסק בחינוך בבי"ס בגוש.

צילה סיימה לימודי הוראת מתמטיקה ותנ"ך ועבדה בגוש עציון בחטיבת הביניים.

לזוג שלושה ילדים: **חיים**, בן 3.5 שנים, **אמונה**, בת שנתיים, **ואפרת**, בקרוב בת שנה.

המשפחה נכנסה בסוף השבוע לבית משפחת עופרה ואליאב גולדברג שטסו בתחילת השבוע לשליחות חינוכית באוקלנד שליד סן פרנסיסקו. בהצלחה לשליחים!

וקליטה קלה ומהירה למשפחת הימן הצעירה!

ועדת קליטה

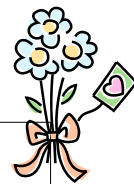
אכתבתם . . . בדיקת מלוואות בדירות הקיבוץ

בודקים מזוזות בבית פרטי פעמיים בשבע שנים. אצלנו נהוג להזכיר למשפחות כל ארבע שנים על פי האות הראשונה בשם המשפחה.

בשנים האחרונות השתנה מעמד דירות הצעירים. פעם הדייר **קיבל** את הדירה או החדר מן הקיבוץ, כאשר היתה רשות בידי הקיבוץ להעביר את הדייר אל מקום אחר [על פי הצרכים החברתיים וכד'] בכל עת. ולכן, קבע הרב יעקב אריאל שמזוזה בדירה כזאת נחשבת מזוזות **הציבור**, שבדיקתה רק פעמיים ביובל. אך היום הדייר **שוכר** את הדירה, ולכן המזוזה חוזרת להיות **פרטית**, ויש לבדוק אותה פעמיים בשבע שנים. [ויש כמובן מזוזות רבות שעדיין שייכות לציבור, בענפים ובבתי ילדים, ואנחנו ממשיכים לבדוק אותן רק פעמיים ביובל.]

בחודש הקרוב מוצע לכל מי ששם משפחתו מתחיל באותיות **ק - ת** להביא מזוזות לבדיקה. כן כל מי שנראה לו שלא בדק בשנים האחרונות מוזמן לשאול אם אצלו כדאי לבדוק. [יש רשימות אצלי.]

אליהוא - אפסון 2231

אנריה אינזברג - ברכות לראל איוסק

שתזכה לשירות יציף ומאצותי ותצליח בכל דרכיך!

צוות חומ"ש וקהילת סעד

מזיכרונותיה של אחראית המרכזייה הפדגוגית בצבר הרחוק

רותי פינקלשטיין ריכזה במשך שנים את המרכזייה הפדגוגית. כהשלמה לכתבה מן השבוע שעבר, ראייתי אותה על תקופה זו.

- כיצד ניהלת את לוח הזמנים השבועי שלך?

יום בשבוע הייתי נוסעת למרפ"ד המרכזי בבאר-שבע. שם נפגשנו, רכזים פדגוגיים רבים יחד להשתלמות. בתוך בית הספר, הייתי מביאה לחדר המורים, בהפסקת עשר, קלסרים וחוברות עם חומרי למידה ומציעה למורות לקחת ולהשתמש. הקלסרים והתיקיות היו מסודרים לפי נושאים – תנ"ך, חגים, עברית, הלכה וכדומה... גם בתוך הנושא הייתי ממיינת ומסדרת את המטריצות (דפי מקור שניתן לשכפל עם דיו סגול) לפי הגילאים. קלסרים לגילאים הצעירים לחוד ולחטיבה בנפרד. זכור לי שהמטריצות הכי מבוקשות היו של רחל קרול. נקיות, נאות ורבות תוכן. כל המורים שהכינו דפי עבודה נדרשו להשאיר לי עותק מכל דף ודף שהכינו.

- כשסידרנו את המרפ"ד לא מצאנו קלסרים של מתמטיקה ואנגלית, מדוע ולמה?

עוד לפני שהיו חדר מתמטיקה וחדר אנגלית כבר שמרו כנראה את הדפים והחוברות של מקצועות אלה בנפרד. לדוגמא, חנליה ברט רכזה את נושא המתמטיקה וכל החומרים שנכתבו במתמטיקה הועברו אליה.

- האם את זוכרת פרויקטים מיוחדים? מהם?

בהשתלמות בבאר שבע הכרתי בחור שהיה חלק מן הצוות שם. הוא סיפר באחד המפגשים שבמלחמה בעקבות שמועות, הוריו חשבו שהוא נהרג. הם החלו לשבת עליו שבעה, פתאום באמצע השבעה הוא נכנס הביתה. הסיפור שלו תפס אותי והרשים אותי מאוד ומאז התייעצתי אתו רבות והוא גם קיבל עצות ממני. הוא היה אדם יצירתי מאוד עם ידיים טובות והקים מרכזי למידה בנושאים שונים. יום אחד הוא הציע לי שיקים אתנו מרכזי למידה בבית ספר שלנו. שמחתי וחשבנו על נושאים.

מרכז הלמידה הראשון שהקמנו היה על הקיבוץ הדתי. בדיוק חנן היה המזכ"ל של הקבה"ד והוא סייע לנו בהשגת מידע. זה היה סיפור מורכב ליצור פינות למידה שונות בתוך חלל אחד. בחרנו את המעבדה והשגתי קרטונים עבים וגדולים, מהם בנינו קירות. כל קיר היה על קיבוץ אחר. אספנו מחברים תמונות וכרטיסי ברכה ל"שנה טובה" של קיבוצים שונים ועיצבנו פינות נאות עם משימות מעניינות. זכור לי הלילה האחרון של ההקמה של מרכז הלמידה. רחל לוי ואני עבדנו עם הבחור הזה כל הלילה. היא ציירה, אני כתבתי, הוא בנה. לפנות בוקר הגיע חנן מודאג, חשב שקרה לי משהו... המרכז הזה עמד במשך כחודש וכל כיתות בית הספר נכנסו ועבדו בו. בצורה כזו גם הקמנו משהו שווה, בעל ערך, וגם חסכנו לשאר הצוות עבודת הכנה בנושא.

המרכז השני שבנינו היה על חג הפסח. הוא כבר הלך יותר בקלות, כבר היה לי ניסיון והתארגנתי מראש. קיבלתי רשות מכרמלה להשתמש בחדר המוסיקה. בנינו את המרכז בתוך חדר המוסיקה ותחמנו את הפינות בעזרת פרגודים, שולחנות ובדים. נעה לאו התגייסה לכתוב את כל הכותרות לפינות הלמידה והיצירה. אפילו הצלחנו ליצור חדרון חשוך להקרנת שקופיות. בסוף יצרנו הגדה ענקית בית ספרית. המרכז הזה היה מוצלח מאוד והעשיר הן את הצוות והן את התלמידים.

בסוף השנה כשהבחור המלווה סיים את עבודתו אתנו, רצינו להעניק לו מתנה. הוא סירב, אז משה בן עמי (חבשוש) הביא לנו תבנית ביצים מהלול ושקית גזר, ולהם צירפתי את הברכה...

אם אינני טועה החליפה אותי בתפקידי חגית רפל ואותה החליפה מתוקה לייכטר.

תודה רבה לרותי פינקלשטיין על השיתוף. נאחל לך בריאות ונחת מזיכרונות המרפ"ד.

ראיינה: תרצה אורן

אָנצט אַינזערט - מלל טוב לבר המצווה

**ללאה ודואי, לבני ולרחל'ינקה, לאאלה ולליפא אהרני ולכל המשפחה המורחבת
שתזכו להרבה שמחה ונחת!**

הלמנה

לרגל בר המצווה של בנו - נעם

אנו שמחים להזמין את הציבור השבת פרשת "עקב"
לקידוש שייערך לאחר המניין השני במועדון לחבר

לאה ודואי אַינזערט

למוריה ולצמר - ברכות לראל נישואיכט

**לצידית ולנחום אנדאו אשרה ולירט פולק, לאדו פולק ולכל המשפחה המורחבת
שתזכו להאון שמחה ונחת!**

"התשובה הטבעית" - דיקור סיני ושיאצו הסעד

בשעה טובה התחלתי לטפל באופן מלא גם "קרוב לבית", בקליניקה בסעד, בימי שלישי ושישי.

- טיפולים במגוון תחומים: כאבים אורטופדיים, סינוסיטיס, כאבי אוזניים ודלקות.
- ייעוץ תזונתי.
- טיפול בבעיות תינוקות וילדים.
- טיפולי שיאצו (מגע) לגברים.

לביירוים ולתיאום תור: בן-ציון שקלאר 052-6193600